ДА ПРИДОБИЕМ ДУХОВНИ СЕТИВА



Светият Дух е един и има много дарования. Не е един тук, а друг там. Не е дух на смущение и объркаост, но е Дух на любов и мир... Когато духовните хора се критикуват взаимно, това значи, че се намират под влиянието на много други духове, които нямат никаква връзка със Светия Дух. Преди Светият Дух просвещаваше, показваше. Колко велико нещо е това! Днес не намира предпоставки, за да слезе. Старозаветното вавилонско стълпотворение било невинна забава в сравнение с днешното състояние. Например човек искал глина, а му донасяли слама. В сегашното вавилонско стълпотворение има много страсти. Искаш глина, а ти хвърлят тухла по главата.

Обаче ако човек отстранява своето “аз” от всяко свое действие и отсича волята си, тогава върви правилно и непременно ще получи божествено просвещение, а в отношенията му с другите ще има дух на разбирателство. Защото, когато отстрани идеята за себе си, тогава идват божествени идеи.

Човек трябва да придобие духовни сетива, за да получи божествено просвещение. Това е основно нещо, което трябва да стане, за да могат хората да разберат някои неща. Особено в наше време това ни се налага от обстоятелствата. И в Мала Азия навремето през трудните години трябвало поради ситуацията хората да работят с ума си. Например двама гърци се намирали пред турци или арменци и се разбирали помежду си, без турците да усетят нищо. Още повече днес е необходимо духовните хора да се разбират заради обстоятелствата, в които живеем. Ще дойдат трудни години. Умът трябва да се научи да работи. Ако не работи умът и ако човек не получава божествено просвещение, тогава трябва във всеки отделен случай да получава нареждане какво да прави. Не очаквайте всичко да ви казват. Трябва да разбирате и сами някои неща, без да ви ги казват.

Помня веднъж в Коница – преди да отида войник – бяхме научили, че идват партизаните. Бяхме четирима – останалите трима бяха мюсюлмани, и се скрихме в една турска къща на края на града. Едно петгодишно турче ни видя и ни каза: “Минете през кухнята, а аз ще изляза вън”. И така минахме през кухнята, излязохме зад къщата и успяхме да се скрием в някакви складове по-надолу. А то излезе и каза на партизаните, че вътре няма никого и те си отидоха. Детенце на пет години, още не знаеше да говори добре, а вижте колко разумно постъпи! Беше като пружинка! Всичко виждаше, действаше с любов. А един възрастен би могъл да причини зло поради лекомислие.

Затова ние, които сме кръстени, помазани със свето миро, научени на вярата, начетени, нека не оставаме в едно недоразвито, инфантилно състояние. Бъдете окрилени като шестокрилатите серафими. Те имат по шест крила и ги размахват, когато пеят “Свят, свят, свят”. Така и вие летете, имайте по шест крила.

Всичко се състои в божественото просвещение

Често казвам на някои: “Направи така, както Бог те просвети”. Когато казвам това, имам предвид човек да разгледа нещата с божествено просвещение, а не с човешката логика. Да не си мисли, че това, което му допада, непременно е Божие просвещение.

Отче, как идва божественото просвещение?

Ако очистим проводниците от ръжда, ветхият човек става добър проводник и тогава през него може да преминава Божията благодат. Тогава получава божествената светлина на благодатта. Иначе се получава късо съединение и благодатта не действа. Основното е човек да внимава да не бъде изоставен от Божията благодат, за да има божествено просвещение. А ако няма божествено просвещение, всичко е загубено.

Колко се мъчел Христос с учениците Си, преди да ги осени благодатта, защото още били земни! Преди Петдесетница Бог дал власт на учениците да помагат на хората. Но все още нямали божествено просвещение. Получили го на Петдесетница. Затова, когато Христос им казал, че ще отиде в Иерусалим, за да бъде разпънат на кръст Синът човечески и т.н., те си мислели, че когато отиде в Иерусалим, ще го направят цар. Мислели по човешки. Затова и се тревожели кой ще седне отдясно и отляво на Христа. Майката на Зеведеевите синове отишла и Го помолила в царството Си да сложи едното й дете отдясно, а другото отляво на Себе Си (виж Мат. 20:17-21). Но от деня на Петдесетница, когато Христос им изпратил Утешителя, Светия Дух, апостолите вече имали постоянно божествена благодат. Преди това само понякога имали божествено просвещение – сякаш батерията им се пълнела и отново се изтощавала. И пак трябвало да я включат в контакта да се зареди. Пак се изтощавала – отново в контакта. Когато им изпратил Утешителя, вече нямало нужда от… контакт. Не че сега ние сме по-добри, а те са били по-лоши. Но ние живеем във времето на благодатта (Т.е. когато благодатта на Новия Завет е дадена от Христа на всички вярващи – б. пр.) и затова нямаме оправдание. Кръстени сме, получили сме Утешителя, имаме всичко. А тогава Христос още не се бил разпънал и дяволът имал донякъде власт и лесно увличал хората. След Разпятието Си Христос е дал на всички възможност да имат божествено просвещение. Той принесъл Себе Си в жертва и ни освободил. Кръстени сме в Негово име. Контактът е постоянно налице. Сега само ние сме причина да не тече токът на божествената благодат, защото оставяме проводниците си да ръждясат.

Отче, какви са предпоставките, за да може Светият Дух да обитава в човека?

Борчески дух, смирение, любочестие, благородство, саможертва. Човекът става негоден, когато липсва благодатта на Светия Дух. Светият Дух е светлина, божествена светлина. В това е основата на всичко. Ако човек не вижда, може да се блъсне в някое стъкло или да падне в някоя пропаст, в някой дол или дори в шахта с нечистотии. Не вижда къде върви, защото е лишен от светлина. Но ако вижда малко, може да се запази. Ако вижда по-добре, избягва всички тези опасности и върви сигурно по пътя си. За да дойде светлината, трябва да поискаш да излезеш от тъмнината. Дори и малко мътно да виждат хората, няма да падат и Бог няма да се огорчава. Ако един баща се огорчава, когато децата му падат в калта, колко повече се огорчава Бог!

Цялото зло в света се дължи на това, че липсва божествено просвещение. А когато липсва божественото просвещение, тогава човекът се намира в мрак. Тогава единият казва: "да вървим оттук", другият казва: "не, аз знам добре пътя – да вървим оттук", трети – оттам, четвърти – от друго място. Всеки мисли, че е добре да вървят оттам, където той сочи. Тоест, всички се грижат за доброто, но се намират в заслепение и не могат да се разберат помежду си. Ако го нямаше заслепението, нямаше да се карат, но щяха да виждат най-добрия път и да тръгват по него. Искам да кажа, че може всички да имат добри намерения, но поради заслепението се създават много проблеми и в обществото, и в Църквата. Поне в Църквата повечето хора нямат лоши намерения, но липсва божественото просвещение. Стремят се към доброто, но докъде стигат? Затова нека молим Бога да ни дава поне малко божествено просвещение, защото иначе ще се спъваме като слепци. Когато на светата Литургия свещеникът казва: "Твоя от Твоих…", се моля на Бога да просвещава хората, за да могат да виждат. Малко да просвети Бог, за да се махне тъмнината и хората да не се осакатяват. Когато чета втория псалом (свети Арсений го е чел за "просвещение на онези, които отиват на събрания"), казвам: "Бог да просвещава всички управници, после да просвети свещеноначалието и всички отци в Църквата, за да приемат Светия Дух и да помагат на света". Ако един поне малко приеме просвещение и направи и другите възприемчиви към просвещението, знаете ли какво добро може да произлезе? Ако управникът каже една правилна дума, всичко се изменя. Хората имат нужда от божествено просвещение.

Добрият Бог дава Своето просвещение на онези, които имат добра воля. Един прокурор ми разказа случай, с който той самият се сблъскал. Манастир изпратил един монах с петстотин лири, за да купи някакъв имот. Той отишъл при някакъв търговец и онзи му казал: "Остави парите при мене, за да не ги мъкнеш със себе си". Оставил му ги, като си помислил: "Колко добър човек! Облекчи ми товара". Но когато се върнал за парите, търговецът не му ги давал, а отгоре на това твърдял, че монахът му дължи осем милиона драхми! Клетият монах се чудел как ще се върне в манастира. Не купил нищо с парите, а освен това онзи му искал още осем милиона. Стигнало се до съд. По време на процеса прокурорът получил божествено вдъхновение и чрез въпросите, които задал, се доказало, че монахът не само не дължи нищо на търговеца, но и му е дал петстотин лири. Този прокурор имаше духовно състояние подобно на свети пророк Даниил (виж Дан. 13:45-62)! Понеже имаше страх Божий, Бог го бе просветил и той бе действал правилно.
Основата на всичко е божественото просвещение. Ако то дойде у някого, тогава този човек носи мир около себе си, а сам се развива духовно. Затова казвам, че са добри лампите и полилеите, изобретени от човешкия мозък, но много по-висша е божествената светлина на Божията благодат, която осветява човека. Онзи, който притежава божествено просвещение, вижда нещата много ясно, получава несъмнено известие в душата си и без сам да се уморява, помага на другите много успешно.

Св. Паисий Светогорец, „Духовно пробуждане", Слова Том 2
Света гора, Атон, Славянобългарски манастир „Св. Вмчк Георги Зограф"